

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України “Про затвердження Мінімальних вимог щодо безпеки та здоров’я працівників на роботі під час зберігання, пакування нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив”

І. Визначення проблеми

Проблема, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання:

У зв’язку з надзвичайною ситуацією техногенного характеру (вибухом 2700 тон аміачної селітри), що сталася 04.08.2020 в морському порту в м. Бейрут (Ліванська Республіка), Кабінет Міністрів України доручив (доручення від 06.08.2020 № 33547/0/1-20) Державній службі України з питань праці спільно з Міністерством інфраструктури України, Національною поліцією України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій та головами обласних та Київської міської держадміністрацій до 15.09.2020 провести позапланові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства у сфері охорони праці, техногенної та пожежної безпеки суб’єктами господарювання, які зберігають аміачну селітру для застосування на підприємствах будь-якої галузі, а також використовують її для виготовлення кальцієвої селітри, комплексних мінеральних добрив.

Разом з цим, з урахуванням листа Президента України Володимира Зеленського від 06.08.2020 № 01-01/686, Кабінет Міністрів України доручив (доручення від 17.08.2020 № 33941/1/1-20) Держпраці спільно із зазначеними державними органами виконавчої влади провести оцінку стану поводження з небезпечними та вогнегасними речовинами, вибуховими матеріалами, виробами, відходами, добривами, які внаслідок притаманних їм властивостей за наявності певних факторів та обставин можуть створити загрозу життю і здоров’ю людей, навколишньому природному середовищу, та за результатами проведеної роботи вжити відповідних заходів реагування, а також визначити актуальність питання щодо розроблення та прийняття необхідних нормативно-правових актів, що дадуть змогу реалізувати комплекс невідкладних дієвих заходів для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

Щодо розроблення та прийняття необхідних нормативно-правових актів з питань віднесених до компетенції Держпраці у сфері охорони праці, стосовно зберігання аміачної селітри для застосування на підприємствах будь-якої галузі, а також використання її для виготовлення кальцієвої селітри, комплексних мінеральних добрив, актуальним є питання щодо осучаснення Правил охорони праці при переробці та зберіганні аміачної селітри насипом, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 01.09.2009 № 142, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 23.09.2009 за № 896/16912 (далі – Правила).

Правила створюють надмірне навантаження на суб’єктів господарювання необґрунтованим регулюванням, містять чисельні посилання на правила, ДСТУ, ДБН, СН і ГОСТ, які є скасованими та не належать до нормативно-правових актів з охорони праці, що було підтверджено на робочій зустрічі з уповноваженими представниками Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні щодо доцільності перегляду нормативно-правових актів з охорони праці, яка відбулася 27.08.2020.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

4709-02/6098-03 від 01.02.2021
13:46:39

За підсумками зустрічі з уповноваженими представниками соціальних партнерів було прийнято протокольне рішення від 27.08.2020 щодо доцільності перегляду Правил і прискорення подання проєкту наказу на затвердження до Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Причини виникнення проблеми:

У діючих Правилах не в повній мірі враховано міжнародний досвід стосовно вимог щодо забезпечення працівників належними, безпечними і здоровими умовами праці, які виконують роботи під час зберігання, пакування нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив.

Підтвердження важливості проблеми:

Прийняття проєкту наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України надасть можливість зменшити правове регулювання економічної діяльності суб'єктів господарювання у сфері охорони праці, актуалізації і визначення єдиних вимог охорони праці в галузях економіки та приведення національного законодавства у сфері охорони праці до європейських та міжнародних норм. Необхідність запобігання нещасним випадкам і травматизму, що виникають внаслідок професійної діяльності. Державна політика в сфері безпеки та здоров'я на роботі спрямована на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Отже, регулювання відносин у цій сфері належить безпосередньо до компетенції відповідних органів держави.

Показники існування та масштабу проблеми

Назва показника	Одиниця виміру	Значення	Джерело даних
0	0	0	Держстат

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою ринкових механізмів:

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки пов'язана безпосередньо з охороною життя та здоров'я працівників, тому потребує вирішення шляхом державного регулювання. Положення, викладені в проєкті наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України "Про затвердження Мінімальних вимог щодо безпеки та здоров'я працівників на роботі під час зберігання, пакування нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив" (далі – регуляторний акт), мають загальнообов'язковий характер і не можуть затверджуватися локальними актами суб'єктів господарювання.

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою діючих регуляторних актів:

В Україні відсутній актуалізований комплексний нормативно-правовий акт, який регулює єдині вимоги з охорони праці, що пов'язані зі зберіганням, пакуванням нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями прийняття регуляторного акта є: підвищення рівня безпеки працівників, які виконують роботи під час зберігання, пакування нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив та запобігання нещасним випадкам, що виникають внаслідок професійної діяльності; зменшення надмірного правового регулювання економічної діяльності суб'єктів господарювання у сфері охорони праці; актуалізації і визначення єдиних вимог охорони праці та приведення національного законодавства у сфері охорони праці до європейських та міжнародних норм.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	<p>У разі залишення ситуації без змін досягнення визначених цілей неможливе.</p> <p>Правила не в повній мірі відповідають чинному законодавству та не відповідають вимогами до сучасних досягнень науки і техніки, що сприяють поліпшенню безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, та не можуть використовуватися в роботі органів державного нагляду за охороною праці в частині забезпечення безпеки та охорони праці, що негативно позначається на діяльності суб'єктів господарювання.</p>
Альтернатива 2	<p>Прийняття регуляторного акта дозволить врегулювати відносини у сфері охорони праці та в повній мірі відповідатиме вимогам законодавства ЄС.</p> <p>Прийняття регуляторного акта сприятиме зниженню виробничого травматизму та професійної захворюваності працівників, які виконують роботи під час зберігання, пакування нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив. Економічна ефективність полягатиме у зменшенні витрат, пов'язаних з відшкодуванням шкоди, обумовленої зазначеними причинами.</p>

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті.
Альтернатива 2	Зменшення витрат на розслідування нещасних випадків; - виплати по лікарняним листкам за період хвороби після травми; - відшкодування шкоди у разі стійкої втрати працездатності або у разі смерті працівника; - зменшення витрат на медичне обслуговування в лікарні після травмування; - зменшення витрат на реабілітацію осіб, які отримують травми; - зменшення пенсійних виплат через отримання інвалідності. Удосконалення нормативно-правової бази. Розвиток інтеграційних процесів і створення передумов для набуття Україною статусу асоційованого члена ЄС.	Зниження витрат в зв'язку зі зниженням травматизму. Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Витрати, на відновлення працездатності та здоров'я, спричиненими нещасними випадками та професійними захворюваннями, фізичні страждання через отримання травм. Втрата близьких та рідних.
Альтернатива 2	Підвищення рівня безпеки праці та здоров'я громадян; зменшення особистих витрат в зв'язку з погіршенням стану здоров'я.	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	24	318	58	0	400*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	6%	79,5%	14,5%	0%	100,00%

*Статистичні данні: Держпраці форма 3-НД.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Прямі та непрямі витрати пов'язані з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань у зв'язку з відсутністю актуальних Правил, зниження іміджу суб'єктів господарювання у конкурентному просторі.
Альтернатива 2	Зменшення витрат за рахунок: організації та проведенні розслідування за рахунок зменшення рівня травматизму та гострих професійних захворювань, отруєнь; виплат лікарняних після травми за перші 5 днів; здійснення виплат потерпілим за моральну шкоду внаслідок травми; втрати від простою та поновлення технологічного процесу; заміна відсутнього через травмування персоналу; понадурочні роботи для компенсації недовипуску продукції; штрафи за нещасні випадки; порушення графіків приймання та відвантаження продукції	За статистичними даними Державної служби статистики України у 2019 році, кількість суб'єктів господарювання, які використовують найману працю що пов'язана зі зберіганням, пакуванням нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив складає 400. Суми витрат на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо) та витрати часу на перегляд інструкцій на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства за 1 рік – 333 грн. і за 5 років – 333 грн., сумарні 133200 гривень (згідно додатку 2).

Оцінка сумарних витрат за альтернативами

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	0
Альтернатива 2	133200 за 5 років

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1 – цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)	Цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).
Альтернатива 2	3 – цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть)	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Держава: Відсутні. Громадяни: Відсутні. Суб'єкти господарювання: Відсутні.	Держава: Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті. Громадяни: Витрати, на відновлення працездатності та здоров'я, спричиненими нещасними випадками та професійними захворюваннями, фізичні	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін деякі важливі аспекти проблеми залишаться невирішеними, що не забезпечить досягнення поставленої мети повною мірою, зокрема, в частині правового регулювання та забезпечення вимог

		страждання через отримання травм. Втрата близьких та рідних. Суб'єкти господарювання: Витрати: Прямі та непрямі витрати пов'язані з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань в зв'язку з відсутністю Положення, зниження іміджу суб'єктів господарювання у конкурентному просторі.	щодо безпеки під час виконання робіт і приведення їх у відповідність до чинного законодавства України про охорону праці та сучасним досягненням науки і техніки у сфері охорони праці та відповідних галузях економічної діяльності.
Альтернатива 2	Держава: зменшення витрат на розслідування нещасних випадків; - виплати по лікарняним листкам за період хвороби після травми; - відшкодування шкоди у разі стійкої втрати працездатності або у разі смерті працівника; - зменшення витрат на медичне обслуговування в лікарні після травмування; - зменшення витрат на реабілітацію осіб, які отримують травми; - зменшення пенсійних виплат через отримання інвалідності. Удосконалення нормативно-правової бази. Розвиток інтеграційних процесів і створення передумов для набуття Україною статусу асоційованого члена ЄС.	Держава: Зниження витрат в зв'язку зі зниженням травматизму. Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті. Громадяни: Відсутні Суб'єкти господарювання: Витрати: За статистичними даними Державної служби статистики України у 2019 році, кількість суб'єктів господарювання, які використовують найману працю що пов'язана зі зберіганням, пакуванням нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив складає 400. Суми витрат на оборотні активи (матеріали,	У разі прийняття регуляторного акта встановлені цілі будуть досягнуті повною мірою, що повністю забезпечить потребу у вирішенні проблеми, встановить зрозуміле загальне регулювання, не збільшуючи кількість нормативно-правових актів з одного питання, зникне неврегульованість, що наявна у чинному законодавстві в сфері охорони праці.

	<p>Громадяни: Підвищення рівня безпеки праці та здоров'я громадян; зменшення особистих витрат в зв'язку з погіршенням стану здоров'я; зниження рівня моральної шкоди.</p> <p>Суб'єкти господарювання: Зменшення витрат за рахунок: організації та проведенні розслідування за рахунок зменшення травматизму та гострих професійних захворювань, отруєнь; виплат лікарняних після травми за перші 5 днів; здійснення виплат потерпілим за моральну шкоду внаслідок травми; втрати від простою та поновлення технологічного процесу; заміна відсутнього через травмування персоналу; понадурочні роботи для компенсації недовипуску продукції; штрафи за нещасні випадки; порушення графіків приймання та відвантаження продукції</p>	<p>канцелярські товари тощо) та витрати часу на перегляд інструкцій на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва за 1 рік – 333 грн. і за 5 років – 333 грн., сумарні 133200 гривень (згідно додатку 2).</p>	
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Від такої альтернативи необхідно відмовитися, оскільки сучасний стан нормативно-правового забезпечення сфери охорони праці потребує засобів, які б забезпечили його ефективний розвиток та реформування з урахуванням вимог законодавства ЄС.	Х
Альтернатива 2	<p>Зменшення витрат за рахунок:</p> <ul style="list-style-type: none"> організації та проведенні розслідування за рахунок зменшення травматизму та гострих професійних захворювань, отруєнь; виплат лікарняних після травми за перші 5 днів; здійснення виплат потерпілим за моральну шкоду внаслідок травми; втрати від простою та поновлення технологічного процесу; заміна відсутнього через травмування персоналу; понадурочні роботи для компенсації недовипуску продукції; штрафи за нещасні випадки; порушення графіків приймання сировини та відвантаження продукції <p>Вигоди для держави передбачаються в удосконаленні нормативно-правової бази. Вигоди для громадян полягають у підвищенні рівня безпеки праці та здоров'я, а також у покращенні показників безпеки під час виконання робіт.</p> <p>Вигоди для суб'єктів господарювання полягають у зниженні рівня виробничого травматизму та професійної захворюваності.</p>	Відсутні

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми, є прийняття проекту акта, яким визначаються єдині вимоги з охорони праці до виконання робіт під час зберігання, пакування нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив, які встановлюють обов'язки роботодавців щодо захисту здоров'я та безпеки працівників.

Таким чином, дія цього регуляторного акту сприятиме лише безпеці та захисту здоров'я працівників, які виконують роботи під час зберігання, пакування нітрату амонію та використання його для виготовлення комплексних і рідких мінеральних добрив.

При цьому з проєкту регуляторного акта вилучаються вимоги щодо: посилань на правила, ДСТУ, ДБН, СН і ГОСТ (які є скасованими та не належать до нормативно-правових актів з охорони праці); проєктування, будівництва, введення в експлуатацію та будови обладнання (які не відносяться до сфери охорони праці та вже врегульовані технічними регламентами).

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта:

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта, шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному сайті Державної служби України з питань праці.

Заходи, які мають здійснити суб'єкти господарювання для впровадження цього регуляторного акта:

Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Регуляторний акт стосується інтересів держави, суб'єктів господарювання. Негативних наслідків у зв'язку з прийняттям регуляторного акту не очікується.

Витрати суб'єктів господарювання викладено згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Витрати на адміністрування регулювання для органу державної влади не передбачаються, а тому витрати згідно з додатком 3 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не розроблялись.

Оскільки питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, 0 відсотків, розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не проводивсь.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Запропонований термін дії акта:

Термін дії регуляторного акта не обмежений у часі, що дасть змогу повністю вирішити проблемні питання.

Обґрунтування запропонованого терміну дії акта:

Структура запропонованого регуляторного акта розроблена з урахуванням можливості доповнення або внесення змін до регуляторного акта у разі виникнення необхідності правового врегулювання відносин, що виникають в Україні.

Термін набуття чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Досягнення цілі державного регулювання, задля якого пропонується регуляторний акт, може бути охарактеризовано наступними кількісними та якісними показниками, значення яких має змінитися за вимірюваний період:

надходжень до державного бюджету, до місцевих бюджетів, до цільового фонду, пов'язаних з дією акта не передбачено;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта складає 6 одиниць;

розмір додаткових коштів, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта не передбачено;

час, що витрачатиметься суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта складає 10 годин;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта, враховуючи що проект регуляторного акта розміщений на офіційному сайті Держпраці (посилання на сторінку – <https://dsp.gov.ua/category/diyalnist/rehuliatorna-diialnist/>) складає 100%).

Виходячи з цілей державного регулювання, визначених у розділі II аналізу регуляторного впливу, для відстеження результативності цього регуляторного акта обрано такий додатковий показник:

кількість звернень громадян щодо порушень Вимог під час виконання робіт.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Строки проведення базового відстеження результативності дії регуляторного акта:

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено до набрання чинності цього акта шляхом аналізу зауважень та пропозицій до нього, які надходять від юридичних та фізичних осіб після оприлюднення зазначеного акта на офіційному сайті Держпраці.

Строки проведення повторного відстеження результативності дії регуляторного акта:

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік після набрання чинності даним регуляторним актом шляхом порівняння показників базового та повторного відстеження. Періодичні відстеження результативності здійснюватимуться один раз на три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися раз на кожні 3 роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результатів цього акта.

Метод проведення відстеження результативності:

Статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності:

Статистичні.

Цільові групи осіб, що обиратимуться для участі у відповідному опитуванні:
Представники суб'єктів господарювання та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні.

Наукові установи, що залучатимуться для проведення відстеження:
Державна установа «Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці».

**Міністр розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Ігор ПЕТРАШКО

_____ 2021 р.

Згідно з Додатком 2
до Методики проведення аналізу впливу
регуляторного акта

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які
виникають внаслідок дії регуляторного акта

№	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0	0
4	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	50	50
5	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
6	Інше, гривень (витрати на перегляд, підготовку та внесення змін до відповідних інструкцій)	283	283
6.1	гривень	0	0
7	РАЗОМ, гривень	333	333
8	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	400	400
9	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання), гривень	133200	133200